

Marosvásárhelyiek Világtalálkozója

Hazatérők története

Fotó: Nagy Tibor

Egymás szemébe nézni, közös forrástól indult életutakat felidézni, a marosvásárhelyiséget ünnepelni – ez volt a lényege a Schola Particula 1557 – Bolyai 2000 által hatodik alkalommal megszervezett világtalálkozásnak. A rendezvény a megszokott időpontnál két hónappal korábban, a Forгатag előszekelként hozta haza a világ különböző tájain szétszóródott vásárhelyieket. Az együttlétnék ezúttal is a Kultúrpalota adott otthont.

Nagy Székely Ildikó

Szombaton délelőtt augusztus végi hangulat fogadta a Palotába betérőket. Ünneplőbe öltözött fiatalok köszöntötték a vendégeket, akik

hosszú sorokban várokoztak a regisztrációs asztaloknál, közben az összetéveszthetetlen marosvásárhelyi zsongás egyre inkább betöltötte a teret.

Arcok a jövőből

Az előcsarnokban elhelyezett fotókon jellegzetes arcok, tekintetek vonzották magukra a beszélgetők figyelmét. Az *Egy tucat marosvásárhelyi* nevet viselő kiállítás a tavaly indított *Marosvásárhelyi ismerős arcok* folytatásaként a város újabb 12 személyiségét vonultatta fel. Szigeti Szenner Szilárd tavalyi fényképei fehér-feketében egészítették ki a fiatal fotós idei színes képeinek látványát. Amint azt a világtalálkozó főszervezője, *Kirsch Attila* és szervezőtársa, *Kányádi Orsolya* is kiemelte,

az új sorozatban is olyan személyiségek tűnnek fel, akiket érdemes megismerni, ezúttal azonban egyeseket közülük nem a több évtizedes múlt, hanem az előttük álló jövő köt Marosvásárhelyhez. A legfiatalabb arc a kultúrát kedvelő vásárhelyiek körében bizonyára ismert *Szabó János Szilárd (Lali)* színművészhangtatóé, színészé volt, aki a fotója mellett olvasható sorokban így vallott szülőhelyéről: „21 évvel ezelőtt a város befogadott engem, és én ezt mindennap próbálok viszonzni”.

A tárlatnyitó után az egybegyűltek a Kultúrpalota kistermébe vonultak, ahol Marosvásárhelyi sikertörténetek címmel interaktív előadás-sorozat kezdődött.

(Folytatás az 5. oldalon)

FIFA WORLD CUP
RUSSIA 2018
A labdarúgó-világ bajnokságról
a 8–9. oldalon

Ne feledje
időben megújítani
előfizetését
a **NÉPÚJSÁG**-ra!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja.
Telefon:
0742-828-647

Folytatódik a felújítás

Július 5-én elkezdődik a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elmélet Líceum, Református Kollégium épületegyüttesének felújítása, ugyanis a polgármesteri hivatal aláírta az építkezési engedélyt.

2.

Vércukorszintmérő készülékek csak gyerekeknek

A cukorbeteg gyerekeket és fiatalokat felkaroló szervezetek régóta hangoztatják, hogy a szenzoros vércukorszintmérők beszerzését az országos diabéteszprogram keretében a minisztérium kellene finanszírozza.

4.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Országimázs vonatból

Bodolai Gyöngyi

Egyhetes magyarországi tartózkodás után egy júniusi vasárnap vonattal utaztam Budapestről Marosvásárhelyre. Bevallom, régen nem ültem vonaton, mivel korábban a repülőt, kényszerhelyzetben az autóbuzsi választottam, amelyekkel rövidebb idő alatt értem célba. Bár kétségtelen, hogy kényelmesebb vonattal utazni, de a hosszabb menetidő elriasztott a vonatostól, ám ezúttal nem volt más választásom.

Amikor az oda-vissza menetjegyet szerettem volna megvásárolni, kiderült, hogy az ára szinte a kétszerese az autóbuzsjegyének, így hát az odaútra lemondtam róla. Jól tettem, ugyanis a Transservice járata kényelmesen, elegánsan, megértő gépkocsivezetőkkel elvitt Budapestre. A visszaútra már volt kedvezményes jegy a vonatra is, így hát egy vasárnap kora reggel a Keleti pályaudvaron felültem a Hargita Expressre, amiről kiderült, hogy valójában csak a nevében expressz, ugyanis a magyar határállomáson egy órát várokoztam, a román oldalon egy újabb fél órát, Kolozsváron szinte ugyanannyit, így haladta meg a tíz órát is az utazás. Volt időm bőven bámészkodni, és kiderült, mennyire lehangoló, bosszantó, sőt felháborító a látvány. Időközben megfigyelhettem a szemben levő székeken ülő olasz fiatalok viselkedését, akik, ahogy a szavaikból kiderült, az Erasmus program keretében utaztak cserediákként Kolozsvárra.

A vonatablakból az állomások környékén rengeteg lepusztult, omladozó épület látványa követte egymást. Feltehetően valamikor volt valamilyen szerepük, de miután elvesztették azt, azóta senki sem (Folytatás a 3. oldalon)

Diszkriminatívnak tartják a szaktárca tervezetét

Vércukorszintmérő készülékek csak gyerekeknek

Kormányhatározat-tervezetet bocsátott közvitára a napokban az egészségügyi szaktárca, aminek értelmében átszerveznék az Országos Diabétesz Programot, és olyan korszerű, szenzoros készülékeket biztosítanak ingyenesen az A típusú cukorbetegségben szenvedő gyerekeknek, amivel tűszúrás nélkül, folyamatosan, a nap 24 órájában követhető a vércukorszint. Az intézkedést régóta várják az érintett családok, viszont véleményük szerint a jelenlegi formájában a tervezet diszkriminatív, ugyanis a 18. életévüket betöltött fiatalokra már nem terjed ki a szaktárca figyelme.

Fotó: Ascotid.ro

Menyhárt Borbála

A cukorbeteg gyerekeket és fiatalokat felkaroló szervezetek régóta hangoztatják, hogy a szenzoros vércukorszintmérők beszerzését az országos diabéteszprogram keretében a minisztérium kellene finanszírozza, ugyanis elég drágák, sok család nem engedheti meg magának, hogy megvegye ezt a mindennapiakat megkönnyítő kelléket. Rodica Molnar, a Maros Megyei Cukorbeteg Gyerekek és Fiatalok Egyesületének (ASCOTID) elnöke lapunknak elmondta, a készülék ára ezer euró körül mozog, ezenfelül pedig két-három hetente meg kell vásárolni hozzá a fogyóanyagot számító szenzort, amiből egy darab 60 euróba kerül.

A szenzoros vércukorszintmérő készülék előnye vitathatatlanok, segítségével a vércukorszint-inga-

dozásból adódó vészhelyzetek elkerülhetőek, hiszen amint az eszköz rendellenesen magas vagy alacsony értéket mér, azonnal éles hangjelzéssel figyelmezteti a beteget és annak hozzátartozóját. Ugyanakkor, gyerekekről lévén szó, nagyon fontos, hogy ezáltal kiküszöbölődik a napi több (7-10) tűszúrás, és nem zavaró a viselete.

A készülék nemcsak a cukorbeteg gyerek, hanem a szülők életét is igen megkönnyíti, hiszen nyugodtan alhatnak éjjel, nem kell figyelniük a gyereket, hogy rendben van-e, mivel ha beállítják az alsó és felső határértéket, a készülék riaszt, amennyiben a vércukorszint értéke nem a megengedett határértékek között mozog. Ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a szülő kövesse a telefonján a gyerek vércukorszintértékét akkor is, amikor az az óvodában, iskolában van, és amennyiben gond van, azonnal léphet – magyarázta az egyesület elnöke.

A kormányhatározat-tervezetet június 27-én bocsátották közvitára az egészségügyi minisztérium honlapján, és ettől az időponttól tíz napig lehet véleményezni azt. Ennek értelmében két külön alprogramba szerveznék át az Országos Diabétesz Programot, egyik vonatkozna az 1-es típusú cukorbeteg gyerekekre, a másik pedig a cukorbeteg felnőttekre. Ugyanakkor az új előírások értelmében az 1-es típusú cukorbetegségben szenvedő gyerekeknek a diabéteszprogram keretében biztosítanak a vércukorszintet folyamatosan mérő szenzoros készüléket, és az inzulinadagolást megkönnyítő inzulinpumpát. Bár az érintett családok régóta várták ezt a lépést a szaktártól, most úgy érzik, hátrányosan megkülönbözteti a nagykorúvá vált fiatalokat. Rodica Molnar hangsúlyozta, méltánytalan, hogy a tervezet szerint a 18. életet betöltött fiatalok nem részesülnek az in-

gyenes szenzorokban, hiszen még éveig tanulnak, továbbra is a szüleik tartják el őket. Már most hátrányos helyzetben vannak, nagykorúvá válás után, hiszen az addigi napi négy helyett már csak egy vércukorszintmérő tesztre jogosultak. Az egyesület elnöke ugyanakkor rámutatott, a tervezet indoklásában az áll, hogy az év végéig száz inzulinpumpát és ötszáz vércukorszintmérő készüléket biztosítanak, ami szintén nem méltányos, hiszen a hivatalos nyilvántartás szerint Romániában 3600 körül van az 1-es típusú diabéteszrel diagnosztizált gyerekek száma. – Minek alapján döntenek el, hogy egyik gyerek kap készüléket, a másik pedig nem? – tette fel a kérdést Rodica Molnar. – Nagy előrelépés lenne, ha ingyenesen hozzájutnának a családok ezekhez a készülékekhez, viszont mindenkinek ugyanolyan joga van hozzá – fogalmazott.

A cukorbetegség nem múlik el 18 éves kor után

Sorina Pintea egészségügyi miniszter közösségi oldalán több százan szoltak hozzá a témához. A hozzászólók szinte mindenkire arra hívja fel a miniszter asszony figyelmét, hogy az 1-es típusú diabétesz nem múlik el, amikor a gyerekek betöltik a 18. életévüket, ugyanúgy kell követni a felnőtté vált fiatal vércukorszintjének az alakulását, tehát nem méltányos, hogy a tervezet értelmében megvonják tőlük az addig járó jogokat.

Egy fiatal cukorbeteg lány bejegyzésében megfogalmazza, hogy nemrég töltötte be a 18. évét, az állapota romlik, viszont három hónapra 100

ingyenes vércukorszintmérő tesztet biztosítanak neki az országos diabéteszprogram keretében, ami nem elegendő, de nem tudja megengedni magának, hogy megvásárolja a hiányzó tesztszettekét.

Dr. Irina Muntean Maros megyei diabetológus szakorvos, aki maga is több mint három évtizede cukorbeteg, hozzászólásában felhívja a figyelmet, a nem megfelelően követett vércukorszint idővel súlyos szövődményekhez vezethet, amelyeknek a kezelése tetemes költséget jelent az államkasszának. Például ha veseelégtelenség alakul ki, több ezer euróba kerül a dialízis, látásvesztés esetén pedig a lézerterápiás kezelés, de akár a végtagok amputációjáig is fajulhat a helyzet. – Nem logikus államként és döntéshozó szervként inkább a szövődmények megelőzésébe fektetni, mint majd azoknak a kezelésébe? – teszi fel a kérdést hozzászólásában a szakorvos. Ugyanakkor arra is rámutat, hogy a jelenleg ingyenes tesztszettek sem elegendőek ahhoz, hogy megfelelően követni lehessen a vércukorszint alakulását. Legkevesebb napi 7-10 tesztszóra volna szükség, nem pedig 4-re, amennyit az állam az inzulinfüggő gyerekeknek biztosít. A felnőttek pedig mindössze napi egy ingyenes tesztszóra jogosultak. – Hogy lehetséges, hogy egy várandós nő napi egy tesztszékot kapjon? Mennyibe kerül egy veleszületett rendellenességgel világra jött újszülött kezelése? – veti fel a szakorvos. Az összes nyugati országban az a tendencia, hogy a hagyományos tesztszékos módszerről áttérnek a szenzoros készülékek használatára. Egy 50 tesztszékot tartalmazó doboz 60 lejbe kerül. Egy riasztóval ellátott szenzor (amely életet ment súlyosan alacsony vércukorszint esetén) pedig 60 euróba – mutatott rá összehasonlításképpen dr. Irina Muntean.

Elkészült a csergedi motorsportpark

Működtetéséről ezután döntenek

A Maros Megyei Tanács nagy beruházása volt a csergedi motorsportpálya, amelynek kivitelezése nagyon elhúzódt. Június közepére befejezték a munkálatokat, az átadás megtörtént, de az üzemeltetést illetően még nem született döntés. A Népszás kérdéseire Lukács Katalin, a megyei tanács sajtótanácsosa válaszolt.

Mezey Sarolta

– A motorsportpark építésének ötlete 12 évvel ezelőtt született meg, a Maros Megyei Tanács ekkor tette meg az első lépést annak érdekében, hogy ezt a beruházást megvalósítsa. A megyei önkormányzat 2006-ban vette át az állam tulajdonából a megye tulajdonába a park helyszínéül szolgáló mintegy 35 hektáros területet, amely Kerelőszentpálhoz és Nyárádtóhoz tarto-

zik. Két évvel később, 2008-ban a megyei tanács uniós pályázatot nyújtott be a motorsportpark építésére. Az uniós finanszírozási szerződést 2010-ben írták alá, ennek értelmében a projektet 2018. december 31-ig kell lezárni.

– Az építkezés során gondok akadtak a kivitelezővel, perre is sor került, miért?

– A beruházás kivitelezésére a megyei tanács először a Cooperativa Edile Appennino SCRL – Morani Impex Kft. – Kasim Emaka Kft. által alkotott társulással kötött szerződést 2011-ben, amelyet 2014-ben felbontott az önkormányzat. A szerződésbontást kétévi pereskedés követte, majd 2016-ban a bíróság döntése arra kötelezte a céget, hogy hagyja el a munkalepet. A cég ekkor sem volt hajlandó átadni a munkalepet, így végül kényszervegrahajtóhoz fordult a megyei tanács.

41,4 millió lejes beruházás

– Újabb versenytárgyalást írtak ki, a munkálatok végén kiderült, hogy a pálya mentén földcsuszamlások vannak. Hogyan sikerült ezt kiküszöbölni?

– Az önkormányzat 2016-ban újabb versenytárgyalást írt ki a motorsportpark munkálatainak befejezésére. A licitet a Contranscom Constructii Bența Kft.–Beta Cops Kft. nyerte el. A szerződésnek megfelelően 2017 végéig kellett volna elvégeznük a munkálatot. Határidőre elkészültek, de az átvétel kezdése után földcsuszamlás miatt több helyen is megrongálódott a versenypálya menti terület. Az átvételt decemberben felfüggesztették, hogy a cég elvégezze a szükséges javításokat. A földmunkálatokat a téli időszakban nem lehetett elvégezni, így csak tavasszal kezdték el a javításokat. A munkálatok elvégzése után június 15-én a megyei tanács újra megkezdte a beruházás

Fotó: Henn Attila

átvételi folyamatát. Ez egy hosszabb procedúra, mivel nem csak a versenypályát kellett ellenőrizni, hanem a projekt keretében épített összes ingatlant, valamint a különböző berendezések működését is tesztelni kellett. Az ellenőrzések múlt héten lejárta, az átvételi bizottság mindent rendben talált. Az átvételi jegyzőkönyvet még nem írták alá, az adminisztratív teendők miatt ez még egy-két napig elhúzódhat. Az átvételkor a munkálatok értéke 41,4 millió lej volt (héa nélkül).

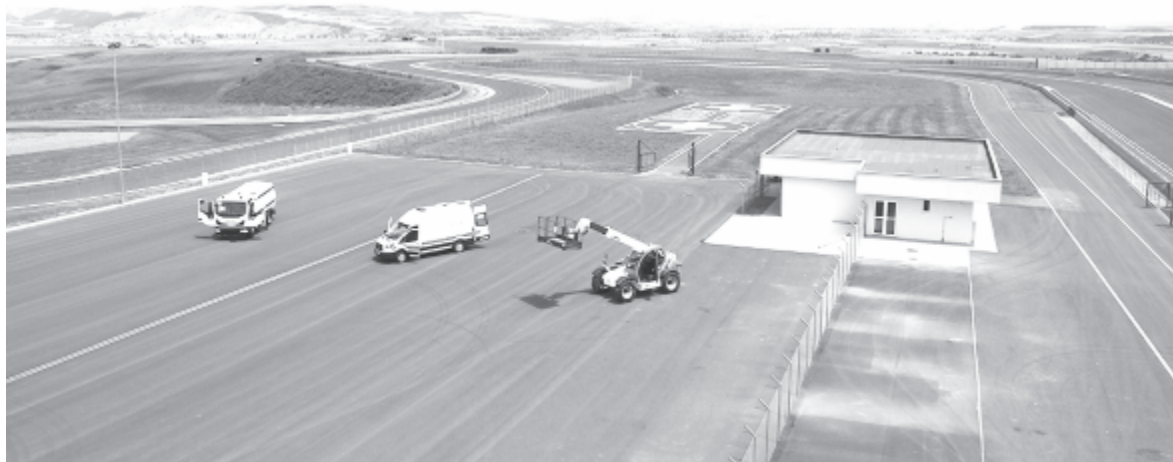
– Sokan profi versenypályára számítanak, most némi csalódással szembesülnek azzal, hogy nem arról van szó.

– A csergedi tetőn megépített motorsportpark nem profi versenypályaként volt elképzelve, hanem szabadidőparkként. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehet itt versenyeket is szervezni, de az, hogy milyen versenyekre kerül majd sor a pályán, elsősorban a működtetőtől függ. A pályán motorreklpáros és autós versenyeket egyaránt lehet szervezni, de ezekhez külön minősítéseket kell besze-

rezni. Ez azt jelenti, hogy minden verseny esetében meg vannak szabva bizonyos feltételek, amelyeket teljesíteni kell, ha ezek biztosítva vannak a pályán, akkor ez egy egyszerű ellenőrzés során kiderül, és a pálya megkaphatja a szükséges minősítést. Ha bizonyos feltételek nem adóttak, akkor előbb megoldást kell találni ezek teljesítésére, és utána kaphatja meg a pálya a minősítést.

– Mikor és hogyan dől el, hogy ki lesz a pálya üzemeltetője?

– A motorsportpark működtetését illetően a Maros Megyei Tanács nem hozott még döntést. Amennyiben külső felet bíznának meg a park működtetésével, akkor a céget versenytárgyalás keretében kell kiválasztani. Ha a megyei önkormányzat vállalja fel a működtetést, akkor arról kell döntenet, hogy a megyei tanács egy saját céget hoz létre ennek érdekében, vagy egy alárendelt intézmény által valósulna meg a működtetés. Erről az idei év során döntenet kell ahhoz, hogy év végén le lehessen zárni az uniós projektet – tájékoztatott Lukács Katalin.

Hazatérők története

(Folytatás az 1. oldalról)

Előljáróban Kirsch Attila a hat évvel ezelőtti, első világtalálkozó délelőtti időzített gálaműsorát idézte fel, amikor a házigazda szerepét betöltő Nagy István színművész a fergeteges hangulat láttán találóan „jó estét”-tel köszöntötte publikumát. Ezt követően el is indult a legkülönfélébb, ám azonos gyökerekből táplálkozó történetek láncja.

Családfák sűrűjében

Elsőként a családfaállítással foglalkozó Buksa Ferenc lelkipásztor, a rigmányi és nyárádszentsimoni reformátusok lelkésze beszélt nem mindennapi kutatásairól, tapasztalatairól. Az ősfák és családfák 39 éves ismerője szentgericeai származású, bár Marosvásárhelyen jött a világra, és a kolozsvári teológia elvégzése előtt bolyais diák volt. 12 éve, első gyermeke születése után kezdett el családfakutatással foglalkozni, többek között Rigomány teljes lakosságának felmenőit is sikerült feltérképeznie. Előadása címében kutatásai egyik legfontosabb következtetését fogalmazta meg: Erdélyben mindenki atyafi, azaz a

Fotó: Szigeti Szenner Szilárd

maroszéki, illetve erdélyi családok története valamilyen ponton találkozik, évszázadokra visszamenőleg kimutatható a vér szerinti rokonság. (Buksa Ferenc munkásságáról pár évvel ezelőtt, 2014. január 15-i, Életre szóló vonzódás című cikkében Bodolai Gyöngyi kolléganőnk számolt be részletesen.)

Üzenet Brüsszelből

A következő meghívott, *Demeter Ágota-Dorottya*, Brüsszelben élő parlamenti asszisztens, munkahelyi kötelezettségei miatt nem tudott jelen lenni a világtalálkozón, így videóüzenetben köszöntötte, majd az Európai Parlament színhelyeire röpitette hallgatóságát. A 31 éves irodavezető másfél évtizeddel ezelőtt bolyais diákként a magyarországi Rákóczi Alapítványnál önkénteskedett, és ennek eredményeként kapott később lehetőséget arra, hogy Gál Kinga európai parlamenti képviselő mellett gyakornokoskodjon. Ezen az úton jutott el az asszisztensi, 2014-től pedig az irodavezetői beosztásig. Dorca elsőként munkatere legféltebb kincsét, az irodájában kiragasztott plakátot mutatta meg, amely a Bolyai liceumban két évvel ezelőtt tartott előadása emlékét őrzi, aztán az ülésterembe kalauzolt, ahol több mint 1200 tolmács dolgozik.

– Sokan megkérdőjelezik a nyelvi kavalkád hatékonyságát, nekünk viszont kisebbségpolitikai szempontból ez sokat jelent – jegyezte meg, majd azt is hangsúlyozta, hogy a kinti munka során nem oldódnak meg, viszont nyilvánosságot kapnak az erdélyi magyar közösség problémái, ezért teremtő értékű az a munka.

A marosvásárhelyiség Demeter Ágota-Dorottya számára a mindenhol jelen levő barátokat jelenti.

Ennek kapcsán azt a mozzanatot idézte fel, amikor a brüsszeli robantás napján egy Németországban és egy Mexikóban élő osztálytársa is üzenetet írt neki, amelyben hogy-léte felől érdeklődött.

A gyógyító története

A sikertörténetek szereplői közül a gyógyító sem hiányozhatott. *Dr. Palatka Károly* gastroenterológus, a Debreceni Egyetem Belgyógyászati Klinikája Gastroenterológiai Tanszékének habilitált docense, az emésztőrendszeri endoszkópos laboratórium vezetője elsőként a „bölcsőről és környékéről”, a Bolyai liceumban és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen kapott szellemi útravalóról szólt. Ezt követően kutatási területe, a gyulladásozó bélbetegségek kiváltó okairól érkezett, majd a betegségek gyógyítására irányuló új technikai vívmányokra, egyebek mellett a bélkamerára tért ki. A kívülálló számára is érthető, érdekesítő előadás végén a gyógyító negyedéves orvostanhallgató lányának fotója jelent meg a kivetítőn. Dr. Palatka Károly őt nevezte élete legnagyobb sikerének.

Fotó: Nagy Tibor

mondta: nem valószínű, hogy erre lenne lehetősége. Mindenesetre úgy véli, egy erdélyi csillagvizsgálót jó lenne létrehozni.

Összefogni az itthoniakat

A Marosvásárhelyi sikertörténetek legtöbbet faggatott szereplője *Szabadi Ernő Loránd* szociális munkás és művész, a Rozmaring utcai hajléktalanszálló közigazgatási szakellenőre volt. Érdekesítő tapasztalatairól Harmónia mellékletünkben számolunk be. A későbbiekben mutatjuk be *Nagy-György Borbálát*, a magyarországi Glamour divat- és életmódmagazin újságíróját, illetve az európai polgár kalandos életútját bejárta *Adorjányi Imre István* mérnököt is.

A délelőtti együttlét végén *Székelty Szilárd* bolyais tanár, a megszüntetett Római Katolikus Lí-

amely hazavágyó külföldiek gondolatait tartalmazná. A cél – a katolikus iskola és a MOGYE esetében is érzékelhető – meggyengült közösségi tudat erősítése. A kezdeményezéshez bárki újabb ötletekkel csatlakozhat, ennek mikéntjéről a www.longivita.com honlapon lehet többet megtudni.

Ének, tánc, humor

A hagyományos forgatókönyv szerint a világtalálkozó szombat délután gálaműsorral folytatódott a Kultúrpalota nagytermében. Az ünnepi hangulatot a Trinitas kórus gyönyörű egyházi énekei teremtették meg. Ezt követően Kirsch Attila és *Portik Vilmos*, a Forragat egyik főszervezője üdvözölte a jelenlévőket, Kányádi Orsolya pedig *Zsigmond Barna* magyar országgyűlési képviselő, volt csikszeredai főkon-

marosvásárhelyi történetmozaikkal szórakoztatta az egybegyűlteket. Többek között az is kiderült, hogyan vált négyévesen német oldalon harcoló „háborús bűnössé” a későbbi közkedvelt színházi rendező, színészpedagógus, és hogyan ugratták egymást a Cementlapoknál az egykori orvosok és színis diákok.

A láda titka

A programfüzetben nem szerepelt, így valóban meglepetésnek számított *Soós Zoltán* múzeumigazgató ajándéka. Az intézményvezető egy különleges kulturális értéket hozott el a Kultúrpalotába, az egykori Református Kollégium hagyatékában talált, 1600-as évekből származó ládat, amelyben a Sárospatokról menekülő diákok könyveket hoztak magukkal a kollégiumba. Mivel hosszú időn át nedves helyen tartották, a ládat borító marhabőr tönkrement, de a több mint másfél évig tartó restauráló munka során sikerült helyrehozni – mondta a múzeumigazgató, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy ilyen utazóládából alig tíz van Erdély-szerte.

Az együttlét a magyar népzenei kortárs könnyűzenei dallamokba oltó Ezztan együttes koncertjével zárult. Az együttes énekesnője, *Ritziu Ilka Krisztina* színművésznő két dal között így fogalmazta meg a városhoz való kötődését:

– Egy évig Miskolcon voltam, mert azt hittem, az anyaországban talán jobb lesz. De az nem Erdély, nem Marosvásárhely.

Vasárnap délelőtt a Keresztelő Szent János-plébánián tartott szentmisén városunkért imádkoztak a világtalálkozó résztvevői, majd a Deus Providebit Tanulmányi Ház előcsarnokában búcsúreggelivel zárult az együttlét.

A marosvásárhelyiek következő világtalálkozója – amint azt Kirsch Attila megígérte – jövőben is június utolsó szombatján kerül sor.

Fotó: Nagy Tibor

ceum ügyvezető igazgatója az itthon maradt marosvásárhelyi közösség erősítését szolgáló hivatott Longivita – Mozgalom a közösséget kezdemenyezésről szólt, melynek ötletgazdája dr. Borsos Szabolcs. A mozgalom keretében évente konferenciát szerveznének a városból elszármazott, külföldön befutott szakemberekkel, ugyanakkor évi két alkalommal egy olyan magazint is megjelentetnének,

amely üdvözlétét olvasta fel. „Együtt erő vagyunk, szerteszét gyöngeség” – idézte levelében Zsigmond Barna Wass Albertet, majd derűs nosztalgiazást, hitükben, marosvásárhelyiségükben való megerősödést kívánt a találkozó minden résztvevőjének.

A továbbiakban a Kikerics néptáncegyüttes mezőségi táncai ragadták magukkal a nagyérdeműt. Két produkciót is láthattunk, melyek szünetében *Kovács Levente* vidám

Fotó: Szigeti Szenner Szilárd

Beszélő Könyvek est és tárlatnyitó

A nádpálcától az élménypedagógiáig

A testi fenytés, illetve az előre meghatározott tananyag reprodukálásának követelménye végigkísérte az elmúlt évszázadok oktatási rendszereit, és a diák személyiségét figyelmen kívül hagyó pedagógiáknak a régi időkben is megvoltak az ellenzői – derült ki a Beszélő Könyvek sorozat legutóbbi rendezvényén. A június 22-én zajlott előadáson dr. Pukánszky Bélát, a Szegedi Tudományegyetem professzorát hallgathatta a – Teleki Téka freskós termét a zuhogó eső ellenére is betöltő – publikum.

Nagy Székely Ildikó

Az előadás előtt két diák Rotterdami Erasmus és Montaigne iskolakritikájából olvasott fel részleteket. „A gyermeket alig négyesztendős korában iskolába küldik, ahol egy tudatlan, durva, romlott erkölcsű, néha nem is józan eszű, gyakran holdkóros vagy nyavalyatorós [...] tanító trónol.” „A jó nevelő figyelembe veszi a gyermekkor sajátosságait és a gyermek egyéni adottságait: A gyermekkorban a kellemes és gyermekies dolgok felelnek meg. Ezért az ő tanításukból minden mogorvaságnak és darabosságának hiányoznia kell” – vélte Erasmus. Montaigne így látta kora oktatási rendszerét: „A kollégium nálunk ifjú rabok börtöne: lakóit züllötté teszik, mivel a züllöttségüket büntetik, még mielőtt züllöttek lennének”.

A német váltás

A reneszánsz humanistái a túlfeszített kritika hangján szólaltak meg, és ez a kritika végigvonult az elkövetkező századokon – szögezte le dr. Pukánszky Béla előadása elején, majd az élet minden területére kiterjedő fizikai büntetés létjogosultságát megkérdőjelező mentalitásváltást körvonalazta.

Bizonyos időszakokban, így a 19. században is felerősödtek az iskolával kapcsolatos ellenérzések. Német orvosok arra a következtetésre jutottak, hogy az oktatási rendszer tönkreteszi a diák lelkét, ezt jelzi a pszichoszomatikus tünetek, valamint az öngyilkosságra való hajlam. A német kritika II. Vilmos császárhoz is eljutott, aki ennek hatására elrendelte a tananyag csökkentését. A 19. század végére így gyermekközpontúbb lett az oktatás, bizonyos tantárgyak kikerültek a tananyagból, ugyanakkor nagy sze-

Fotó: Nagy Tibor

rep jutott a szabad rajznak.

– Az első nagy reformpedagógus tehát maga a császár volt – vonta le a következtetést az előadó.

Csodálat és követendő példa

A következő percekben a reformpedagógia előfutárának tekintett Rousseau-ról (1712–1778) esett szó, aki „a feje tetejéről a talpára” állította a pedagógiát, a jónak született, később nem megfelelő módszerekkel elrontható gyermeket helyezve mindenek fölé. Emile, avagy a nevelésről című regényében a későbbi élménypedagógiák – többek között a mimézis, a pedagógiaiilag megkonstruált „minthavilág” – gyakorlatát vetíti előre a nagy gondolkodó. Dr. Pukánszky Béla ennek kapcsán arra is felhívta a figyelmet, hogy a nagyszerű elemélet kidolgozója a gyakorlatban csapnivaló pedagógus volt. Ezzel szemben a rendtelenségbe rendet vivő, sokak által unalmasnak tartott Johann Friedrich Herbart (1776–1841) zseniális nevelőnek bizonyult. Herbart Rousseau-tól eltérően nem a cselekvéses foglalkozásokat, tárgyi tevékenységeket tartotta fontosnak, hanem a belső munkára, a képzettársításokra alapozott, mesélt, és meséi megelevenedtek a gyermeki képzelet színpadán. Nem közelített csodálatlalt a gyermekhez, nem akart leguggolni hozzá, nem kutatta a lelkét, hanem személyiségével a példaképet, a követendő felnőttmodellt sugalmazta – hallhattuk az előadótól.

Ahol a diák „nyersanyag”

A személyiséggel keveset törődő, urbanizált pedagógia az osztálytermek kialakításában is megmutatkozott. A tömegoktatás gyáriasságát érzékeltették azok a 19. század végi, 20. századi karikatúrák is,

amelyekből az előadó jó párat bemutatott. A szemléltetőanyagban egy 1962-ben készült sajtófotó is helyet kapott – Ács Irén Az első bizonyítvány című fényképe –, amely a jóságos arcú, de a bizonyítványt a katedrálról átnyújtó tanítónő megjelenítésével szintén a bürokratikus pedagógiai tér üzenethordozója. Ennek ellenpéldája az a több mint 70 évvel korábban készült kép, amelyen a reformpedagógia esszenciája, a diák és pedagógus közötti közvetlen kapcsolat jut kifejezésre.

A „kevesek” iskolája

Az első alternatív tanintézetet 1889-ben az angliai Abbotsholmban alapították gazdag családok gyermekei számára. Ott, a „kevesek” iskolájában valósult meg a bentlakásos kastélypedagógia. A ta-

nárok együtt laktak a diákokkal, a nap sporttevékenységgel és áhítattal kezdődött, a változatos, élményszerű foglalkozások között hegedűoktatás, kísérletek, galambdúcépítés és szindarabok bemutatása is szerepelt.

Az előadást kérdéseivel interaktívá tevő Lázok Klára, a Teleki Téka főkönyvtárosa ennél a pontnál azt tudakolta a meghívottól, hogy mi vezetett az új oktatási forma megteremtéséhez.

A 19. század végén egy új embereszmény kezd kialakulni, a tőkét termelő, főlhalmozó, hangya típusú ember mellett megjelenik a tücsök típusú, konzumáló, azaz fogyasztó embertípus, aki a gyermekeinek is meg szeretné könnyíteni az életet. A századfordulón a civilizáció béklyóiból kiszakadni akaró ember kivonul az alpesekbe a zongorával. Ez a felgyorsult urbanizációval szemben védekezni óhajtó ember gyönyörű elvágódása. Ekkor születik meg a felismerés, miszerint nincs csodálatosabb a gyermeknél, aki megment a felgyorsult világtól – fejtette ki dr. Pukánszky Béla.

Gyermekbarát tömegoktatás

A kor filozófusai azt hirdették: legyen a gyermek a játékmester, merítkezzünk meg az ő ősi zsenialitásában. Ez a mentalitás vezetett a művészetpedagógia kialakulásához. A reformpedagógia tömegessé válása az első Waldorf-iskola megszületésével esik egybe. Az I.

elvek alapján működik, és mindig képes a megújulásra.

Neveléstörténeti kiállítás

Az előadóhoz intézett közönségkérdések megválaszolása után az est a Teleki-Bolyai Könyvtárban folytatódott, ahol *Nádpálca és lexikon* címmel nyílt érdekesítő kiállítás. A Református Kollégium háromszáz éves múltját ünneplő jubileumi tárlat a Teleki Téka gazdag könyvanyagán keresztül mutatja be a különböző korok erkölcsi és pedagógiai szemléletmódját az antik görögöktől a felvilágosodás koráig, külön kitérve a magyar neveléstörténetre és ennek marosvásárhelyi vonatkozásaira. A tárlóban a nagy gondolkodók – Platon, Rabelais, Descartes – művei mellett 17., 18. századi iskolai jegyzetfüzeteket is láthatunk, a falakon pedig Láng Orsolya költő, író, képzőművész illusztrációival csalogató pannók vezetnek végig az elmúlt századokon.

A megnyitón Lázok Klára, a Teleki Téka főkönyvtárosa megköszönte a kiállítás létrehozásában szerepet vállaló munkatársak odaadását, majd a tárlat kurátora, *László Lóránt* történész szolt az egybe-
gyűltökhöz.

– Könyvtárunk alapítója, Teleki Sámuel rajongója volt az antik görög és római irodalomnak és tudományának, megelője a felvilágosodás kori eszméknek, és működtetője az állam jobbitó aka-

világháború utáni letargiában a német összeomlást egyesek a porosz iskola számlájára írták. Erről, illetve a gyermekek és fiatalok fejlődésében rejlő lehetőségekről tartott 1919-ben előadást Rudolf Steiner a Waldorf-Astoria cigarettagyár munkásainak, akik az értekezés végén arra kérték a filozófust, alapítson iskolát a gyermekeknek. A tanintézet még azon év őszén megnyílt.

Az alternatív tanintézetekben az oktatás tere is átrendeződött, kisebb lett a bútorzat, az addig egymás hátát néző diákok pedig a – nagyrészt alkotó jellegű – tevékenységeknek megfelelően székekkel körbe ülhetek, illetve kisebb csoportokba verődhetnek. Dr. Pukánszky Béla szerint azonban nem kizárólag a belső tér átalakításán, sokkal inkább az ötletek gyakorlatba ültetésén múlt a reformpedagógia sikere. Az előadó értekezése végén arra is felhívta a figyelmet, hogy az alternatív ötletek sok esetben a hagyományos iskolákban is életképeseknek bizonyultak, erre utal a projekt módszer elterjedése is.

– Nincs fehér vagy fekete, a módszerek együtt hatnak. Ez a pedagógia szépsége – zárta gondolatmenetét a meghívott, aki szerint az igazán jó iskola nem életidegen

ratú intézkedéseinek. Az idén 300 éves Református Kollégium pedig tanárain és innen elinduló diákjain keresztül laboratóriuma volt a különböző, Nyugatról érkező elképzeléseknek – emelte ki a történész, majd arra is felhívta a figyelmet, hogy bár az idők során a nevelésnek hatalmas tapasztalati múltja lett, a mezopotámiai alapfokú ímőképző és egy kétszáz évvel ezelőtti erdélyi kis iskola között alig találni különbséget.

– Korok és nevelési módok váltották egymást, de a nádpálca szinte mindig suhogott. Természetesen ez sarkítás, hisz a felvilágosodás korának köszönhetjük annak a modern nevelési és pedagógiai rendnek a megalkotását, amiben ma is élünk. Hosszú századok után ekkor fedezték fel a gyermekkor értékét – tette hozzá László Lóránt, aki a továbbiakban a neveléstörténeti korok közös motivációjára, az adott vagy elképzelt politikai és társadalmi rend kialakításának, alátámasztásának, megerősítésének szándékára is kitért.

A kurátor a kiállítás létrehozásában nyújtott segítségért a megyei könyvtárnak és kollégáinak is köszönetet mondott. Amint az a megnyitón is elhangzott, a neveléstörténeti tárlat egy évig látogatható, ősszel részben fel fogják frissíteni.

A vb most kezdődik – de nem Messinek és Ronaldónak

A világbajnokság csak most kezdődik – mondta Lionel Messi, miután Argentína sokak szerint érdemtelenül jutott tovább az oroszországi labdarúgó-vb csoportköréből, amivel azt próbálta üzenni, hogy a folytatásban sokkal jobb lesz. De az argentin szurkolóknak csalódnuk kellett, mert valóban – a két első nyolcaddöntő színvonal alapján – megkezdődött, csak éppen nem úgy, ahogy a Barcelona világsztárja gondolta, mert Messi a franciák elleni meccsen semmivel sem emelkedett ki a többiek közül.

Szó, ami szó, a spanyol-portugál után ez volt a vb eddigi legjobb mérkőzése, azonban aki csillogott, az a franciák mezében játszó Kylian Mbappé volt, mintegy a nemzedék-váltás megtestesítőjeként.

Több szakkommentátor szerint ugyanis várható volt, hogy az orosz vb-n az eddigi nagy sztárok mellett, vagy – Messi esetében – helyett, a feltörekvő nemzedék játékosai kerülnek majd előtérbe. És ha már „megkezdődött” a vb, Mbappé maga 19 évével olyan fergeteges teljesítményt mutatott be Kazanyban, amellyel örökre beírta magát a labdarúgás történetébe, még akkor is, ha holnapról többet soha nem lépne pályára. Azt, hogy megszerzte saját térfelén a labdát, labdavezetéssel együtt simán lefutotta három ellenfelét (egyes vélemények szerint gyorsabb volt, mint Usain Bolt), akik közül az utolsó csak szabálytalanul tudta megállítani, már a büntetőterületen belül, minden focikedvelő csak csodálhatja. Aztán pedig rúgott két remekbe szabott gólt is, egyet 2-2-nél, majd megszerzte azt a találatot is, amely végül döntőnek bizonyult a 4-3-as francia

sikerhez. Nem tudhatjuk, mennyiben segíti majd a csapat a folytatásban, hiszen a francia védelem azért sokszor volt átjáróház Argentína ellen, de ha Mbappé még egy-két hasonló teljesítményt nyújt, az aranylabdán az idén már nem a két hagyományos rivális fog osztozni. Különösen, hogy Cristiano Ronaldo sem folytathatja, miután Portugáliát térdre kényszerítette Edinson Cavani két remekbe szabott találatával.

Mondtuk, hogy a vb most kezdődött igazán, és ha azt nézzük, hogy a csoportkör utolsó fordulójában legalább három mérkőzésen csak mímelték a focit, akkor valóban így van. Mít lehet ugyanis mondani a dán-francia színjáték utáni angol-belgáról, amelynek a végén Gareth Southgate gyakorlatilag bevallotta, hogy ki akart kapni, mert így a könnyebb ágra került? A leggroteszkebb jeleneteknek azonban a volgográdi nézők lehettek a tanúi a Lengyelország – Japán mérkőzésen, amelyen a japánok az utolsó tíz percben, noha az ellenfél 1-0-ra vezetett, szabotálni kezdték a játékot. Így ugyanis, az új szabály értelmében, kevesebb sárga lapjuknak köszönhetően ők jutottak tovább, a tökéletesen azonos mérlegű Szenegál kárára.

És ha már Szenegálnál tartunk, 1986, az afrikai foci „forradalma” óta az idén először fordul elő, hogy a fekete kontinensről egyetlen csapat sem jutott túl a csoportkörön. Európa tíz képviselője és Latin-Amerika öt együttese ismét a hagyományos focihatalmak fölényét mutatják. Japán pedig? Továbbjutása inkább a lengyelek gyengeségének, mint a távol-keleti focisták erejének tudható be. (Drukker)

Franciaország az első negyeddöntős

Franciaország jutott elsőként negyeddöntőbe az oroszországi labdarúgó-világbajnokságon, miután 4-3-ra legyőzte Argentínát szombaton, Kazanyban. A francia csapat a nyolc között Uruguayjal játszik pénteken, Nyiznyij Novgorodban.

A francia csapat a csoportkör során legyőzte Ausztráliát (2-1) és Perut (1-0), majd egy dánok elleni 0-0-s döntetlennel biztosította be csoportelsőségét. Az albiceleste a nyitókörben Izlanddal csak 1-1-es döntetlent játszott, majd a Horvátországgal szembeni 3-0-s vereség után Nigéria legyőzésével jutott tovább.

A dél-amerikaiak szövetségi kapitánya, Jorge Sampaoli némi meglepetésre Gonzalo Higuaínt és Sergio Agüerót is kihagyta a kezdőcsapatból, amelynek három támadója Lionel Messi és Ángel Di María mellett a Boca Juniorsban játszó Cristian Pavón volt. A szakvezetőnek ez volt a 15. mérkőzése a válogatott kispadján, és ezúttal sem szakította meg sorozatát: kétszer egymás után nem állt még fel ugyanazzal a kezdőcsapattal.

A túlolddalon Didier Deschamps 80. alkalommal irányította a franciákat, ezzel megelőzte az örökrangsor élén Raymond Domenechet. A játékosként 103-szoros válogatott szakvezetőnek ez volt élete első Argentína elleni összecsapása.

A mérkőzés első nagy lehetősége a franciák előtt adódott: Antoine Griezmann 9. percben, 23 méterről elvégzett szabadrúgásánál csak a keresztléc mentette meg az argentinokat. Négy perccel később már az sem: az Atlético Madrid támadója tizenegyesből megszerezte a vezetést csapatának.

A gól után is az európai együttes maradt támadásban, Kylian Mbappé megindulásaival nem tudott mit kezdeni az argentin védelem. A félidő második felére a franciák visszahúzódtak a saját térfelükre, a dél-amerikaiak birtokolták jóval többet a labdát. A 41. percben Di María gyakorlatilag a semmiből egyenlített: bal lábás lövése előtt helyzete sem volt csapatának.

duplázásával megnyugtató előnybe kerültek.

Az összecsapás utolsó harmadában a kitámadó dél-amerikai védelemmel szemben több veszélyes kontrát is vezetett Deschamps együttese, de gólt az argentinok értek el, igaz, ez már csak szépségtapaszt volt: a címvédő németek után az előző vb döntőjének a vesztese is elbúcsúzott.

Mindez azt is jelenti, hogy

Kylian Mbappé megindulásaival nem tudott mit kezdeni az argentin védelem, a francia támadó kettőt válogott a dél-amerikaiaknak

A fordulás után Ever Banega szerencsés góljával szinte azonnal megszerezte a vezetést Argentína, de a gallok Benjamin Pavard bombagóljával tíz percnél belül egyenlítették, majd Kylian Mbappé

Messi pályafutása során továbbra sem szerzett gólt a világbajnokság egyenes kieséses szakaszában, és az argentinokat – csakúgy, mint az 1986-os vb-címük óta mindig – ezúttal is európai gárda búcsúztatta.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-világbajnokság, nyolcaddöntő: Franciaország – Argentína 4-3 (1-1) Kazany, 42.873 néző, vezette: Alireza Faghani (iráni).
Gólszerzők: Griezmann (13 – tizenegyesből), Pavard (57.), Mbappé (63., 68.) illetve Di María (41.), Mercado (48.), Agüero (93.).
Sárga lap: Matuidi (72.), Pavard (73.), Giroud (93.), illetve Rojo (11.), Tagliafico (19.), Mascherano (43.), Banega (50.), Otamendi (93.).
Franciaország: Lloris – Pavard, Varane, Umtiti, Lucas Hernandez – Kanté, Pogba – Mbappé (89. Thauvin), Griezmann (83. Fekir), Matuidi (75. Tolisso) – Giroud.
Argentína: Armani – Mercado, Otamendi, Rojo (46. Fazio), Tagliafico – Enzo Pérez (66. Agüero), Mascherano, Banega – Pavón (75. Meza), Messi, Di María.

A labdarúgó-vb nyolcaddöntős mérkőzéseinek televíziós közvetítési rendje

Július 2., hétfő:

- * 17.00 óra, TVR 1, TVR HD, M4 Sport: Brazília – Mexikó
- * 21.00 óra, TVR 1, TVR HD, M4 Sport: Belgium – Japán

Július 3., kedd:

- * 17.00 óra, TVR 1, TVR HD, M4 Sport: Svédország – Svájc
- * 21.00 óra, TVR 1, TVR HD, M4 Sport: Kolumbia – Anglia

Uruguay negyeddöntős, kiesett az Európa-bajnok

Az uruguayi válogatott 2-1-re legyőzte az Európa-bajnok portugál csapatot az oroszországi labdarúgó-világbajnokság szombati nyolcaddöntőjében, Szocsiban. A dél-amerikaiak a duplázó Edinson Cavani vezérletével győztek.

A portugál válogatott a B csoport második helyezettjeként, veretlenül érkezett a nyolcaddöntőre, míg az uruguayi csapat százszázalékos teljesítménnyel, gólt sem kapva végzett az A jelű kvartett élén. A két csapat első egymás elleni tétmeccsére készült.

Egy rekord már a találkozó előtt megdőlt, ugyanis a dél-amerikaiakat irányító Oscar Tabarez 71, míg kollégája, Fernando Santos 63 évesen ült le a kispadra, és a vb-k történetében még nem fordult elő, hogy két kapitány életkora összesen 135 év és 3 hónap legyen. A csúcsot a német Otto Rehhagel és a svéd Lars Lagerbäck tartotta a 2010-es Görögország – Nigéria mérkőzés

óta, akkor ketten együtt 133 évesek és 9 hónaposak voltak.

A portugál kezdőcsapat három helyen változott az előző, Irán elleni összecsapáshoz képest: ezúttal a kispadon kezdett például az ázsiaiak ellen szép gólt szerző Ricardo Quaresma. Az uruguayi kezdő tizenegyesben egy változás volt az oroszok elleni csoportmeccshez képest,

José Giménez kezdett Sebastian Coates helyett.

Az uruguayiak villámrajtot vettek: Edinson Cavani és Luis Suárez remek összjátékának köszönhetően már a 7. percben megszerezték a vezetést. Ez volt a Paris Saint-Germain támadójának 44. válogatott találatával, s a 12., aminél Suárez adta neki a gólpasszt.

Cavani pontos keresztlabdát adott a bal oldalon felfutó Suáreznek, ő befelé toltta azt, majd a tizenhatos sarkáról élesen középre ívelt a berobbanó Cavani fejére, aki öt méterről nem hibázott

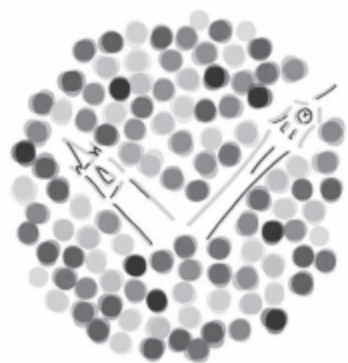
Jegyzőkönyv

Labdarúgó-világbajnokság, nyolcaddöntő: Uruguay – Portugália 2-1 (1-0) Szocsi, 44.873 néző, vezette: César Arturo Ramos (mexikói).
Gólszerzők: Cavani (7., 62.), illetve Pepe (55.).
Sárga lap: Ronaldo (93.).
Uruguay: Muslera – Cáceres, Giménez, Godín, Laxalt – Nandez (80. Carlos Sánchez), Torreira, Vecino, Bentancur (63. Cristian Rodríguez) – Suárez, Cavani (74. Stuaní).
Portugália: Rui Patrício – Pereira, Pepe, Fonte, Guerreiro – Bernardo Silva, Carvalho, Adrien Silva (65. Quaresma), Joao Mário (85. Fernandes) – Guedes (74. André Silva), Cristiano Ronaldo.

ROMÁNIA
MAROS MEGYE
MAROSVÁSÁRHELY
FŐÉPÍTÉSZI IGAZGATÓSÁG

HIRDETÉS

MY CITY
Tirgu Mureş · Marosvásárhely · Neumarkt
tervpályázat
urbanisztika · építészet · tájépítészet

1. Szerződő hatóság

Marosvásárhely megyei jogú város, Győzelem tér 3. szám,
e-mail: urbanism@tirgumures.ro

2. Partnerek

- Romániai Építészakamara Maros megyei szervezete
- Romániai Építésszak Szövetségének Maros megyei szervezete
- Novitas 3D City

3. A projekt leírása:

A Győzelem tér – Rózsák tere – Petőfi Sándor tér – Bernády György tér – Vár sétány által körülhatárolt városrész a település egyik legforgalmasabb közlekedési folyosója a közúti forgalom és az alternatív közlekedési lehetőségek szempontjából egyaránt, hiszen a város jelenlegi arculatát meghatározó történelmi utak metszéspontjában helyezkedik el. A település régi magjának részeként a tanulmány számára javasolt tér mély történelmi, kulturális, építészeti-urbanisztikai töltettel rendelkezik. Ez a történelmi töltet jelenti az építészeti alapot a többértékű tevékenységhez: közigazgatási, pénzügyi-banki, szórakozási és kapcsolódási, kereskedelmi, oktatási, lakhatási, kulturális, turisztikai, társadalmi stb.

Az említett városi térre vonatkozó tervpályázat és alapos tanulmány elkészítését az urbanisztikai-tájépítészeti rendezés szempontjából (a közterületen használt anyagok és városi bútorok, zöldövezetek, közvilágítás stb.) egységes arculat létrehozásának szükségessége indokolja, az Európai Unió legújabb közlekedésszervezési előírásaival összhangban (elsőbbesség az alternatív és a tömegközlekedés számára), valamint az építészeti-urbanisztikai műemlékek és épületegyüttesek kiemelésének szándéka (jelenleg a magas növényzet, a szegély menti parkolók, az elégtelen környezeti, építészeti megvilágítás stb. befolyásolja).

A tervpályázat célja megoldásokat, ötleteket találni a tanulmányozott térség hasznosítására, a jelenlegi közösségi igényeknek megfelelően: a vizsgált terület multifunkcionális jellegéből adódó konfliktusok megoldása, a térség építészeti-urbanisztikai műemlékeinek és épületegyüttesének kiemelése, a térség turisztikai vonzerejének növelése, tájképjávitás, a térség társadalmi összefüggéseinek helyet biztosító terek minőségének javítása, a közlekedés átszervezése a motorizált forgalom és a szennyezés csökkentése, valamint az alternatív és a tömegközlekedési eszközök használatának növelése érdekében, a lakosság életszínvonalának növelése, a fogyatékkal élő személyek mozgásának megkönnyítése – amelyek a várostervezési dokumentáció vagy műszaki projektek alapját fogják képezni, amelyek közül megemlíthetjük a védett beépített területre vonatkozó Tervezési Városrendezési Tervet, a Marosvásárhely központi részének átalakítása elnevezésű projektet.

A jelentkezők a következő fontos vonatkozásokra tesznek javaslatot a hasznélvező számára:

- Az építészeti-urbanisztikai műemlékek és épületegyüttesek, minden vizsgált tér saját identitásának hasznosítása;
- A létező vagy javasolt, esztétikai, történelmi jelentőségű nyilvános műemlékek integrálása (létező és jóváhagyott szobrok, a virágóra stb.); az autó- és gyalogosbejáratok integrálása a Rózsák terére javasolt föld alatti parkoló kivitelezésekor;
- A köztér, a városi bútorzat, a közétkeztetési rendeltetésű teraszok, a bódék, a turisztikai táblák, a díszvilágítás, a homlokzatok színvilágának és a közlekedési útvonalak egységes kezelése;
- A védett beépített terület vagy a város bizonyos szimbolikus elemeinek létrehozása, kiemelése (ezek lehetnek: nyilvános találkozási számára berendezett tér, buszmegálló tervezése, városi bútorzat tervezése, bódék tervezése, kereskedelmi teraszok tervezése, turisztikai jelzőtáblák tervezése, kerékpárállványok tervezése, vagy bármely más, potenciális szimbólumértékű köztéri elem);
- A közlekedés és a parkolók átszervezése a város központi részén, annak érdekében, hogy összeegyeztessék, teljesen vagy részlegesen megszüntessék a motorizált közlekedést a Rózsák terén és a környéken; a térség áruellátási forgalmának integrálása;
- A köztér tájképének átalakítása – az alternatív (beleértve a fogyatékkal élő személyeknek is) és a motorizált közlekedés számára fenntartott folyosók, a tömegközlekedés (beleértve a tömegközlekedési megállóhelyeket is), a köztér és a zöldövezetek;
- A tömegközlekedési megállóhelyek integrálása a gyalogosközlekedés számára fenntartott térbe; a tömegközlekedési megállóhelyek elhelyezkedésének elemzése és új helyszínek azonosítása, amennyiben ez indokolt;

Marosvásárhely, 540026, Győzelem tér 3. szám
tel: +40 265 268330, fax: +40 365 801857
e-mail: urbanism@tirgumures.ro
www.tirgumures.ro

- A környezetszennyezés csökkentése és a közterületnek az éghajlatváltozáshoz való igazítása;
- Egyéb vonatkozások, a pályázó, pályázó csapat szabad belátása szerint.

A versenypályázat ösztönzi a kreativitást, a megoldásjavaslatok műszaki minőségét, ezek megalapozottságát és fenntarthatóságát, mint a projektek elbírálásának alapfeltételeit.

4. A pályázat típusa: országos szintű nyílt tervpályázat, díjak megítélése és tervezési szolgáltatások leszerződése mellett.

5. A pályázat hivatalos indítása: 2018. 06. 29.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2018. 09. 17.

6. A jelentkezők:

- A jelentkezők lehetnek egyéni építészeti irodák, egyéni építészeti irodákból álló társulások, civil építészeti vállalkozási vagy az építész-mérnöki szakma gyakorlását lehetővé tevő, a származási ország törvénykezésének megfelelő más törvényes forma, vagy jogi személyek (tervezői kereskedelmi cégek) Romániából vagy más államokból, egyénileg vagy társulásban. Társulás esetén a társulásvezető nevezi a projektet a tervpályázaton.
- A jogi személlyel rendelkező pályázóknak kötelező módon társult tagjuk vagy alkalmazottjuk egy aláírási joggal rendelkező, Romániai Építész Kamara-tagsággal bíró építész-mérnök, aki legalisan gyakorolja az építész-mérnöki szakmát a származási ország törvénykezésének megfelelően. Egyénileg vagy társulásként a jelentkezőknek alkalmasnak kell lenniük Románia területén tervezési szolgáltatási szerződés megkötésére, ezt az alkalmasságot pedig bizonyítaniuk kell a Szervező előtt, amennyiben megnyerik a tervpályázatot.
- Javasolt, hogy a csapattagok között legyen várostervező, tájépítész, design-tervező, képzőművész, közlekedési mérnök, szociológus, történész, mérnök vagy olyan képzettséggel rendelkező belföldiek vagy külföldiek, amit a jelentkezők relevánsnak ítélnék meg a javaslat kidolgozása szempontjából.
- A pályázók és a szervezők között nincs magánkommunikáció. A pályázók kizárólag írásban fogalmazhatnak meg kérdéseket és kérhetnek felvilágosítást a pályázati dokumentációval kapcsolatban. A megkeresések a válaszokkal együtt minden résztvevő számára nyilvános közlés tárgyát képezik.

7. A pályázatok elbírálásának kritériumai:

- A javaslatok kreativitása, eredetisége és tájépítészeti, építészeti, művészi minősége
- A javaslatok életképessége, észszerűsége és fenntarthatósága
- A téma célkitűzéseinek teljesítése
- Az ötletek ismertetésének minősége és egyértelműsége annak alátámasztása érdekében, hogy a pályázó képes megvalósítani a javasolt projektet.

8. Az elbíráló bizottság: az építészet, a várostervezés, a képzőművészet és a városi mobilitás szakmai szervezeteit képviselő szakemberek, a helyi és a központi hatóság képviselői.

9. A megvalósíthatósági tanulmány és a végrehajtási projekt szerződéskötése:

A pályázat elbírálóbizottságának a győztes kiválasztására vonatkozó döntése kötelező érvényű a Szervezőre nézve. A versenyt követően a Szervező a törvényes előírásoknak megfelelően szerződést köthet a győztes csapattal a tervezési és a műszaki szakfelületi szolgáltatások kidolgozására. A vonatkozó szerződés becsült értéke 2.167.232 lej hea nélkül, a következő tervezési tételekre: SF/DALI, PUZ (amennyiben szükséges), PAC + POE, PT + DDE, műszaki szakfelület.

10. A nyeremények száma és összege:

- I. díj: 20.000 euró
- II. díj: 10.000 euró
- III. díj: 5.000 euró

A fenti díjak mellett legfennebb három dicséret (elismerés) is kiosztható a kiemelt fontosságú területekre vonatkozó kiváló minőségű részleges megoldásokra, egyenként 1000 euró értékben. A részleges megoldás lehet például egy szimbólumpotenciállal rendelkezőnek vélt elem designja, egy kivitelezhető megoldás a forgalom átszervezésére, az autó- és gyalogosbejáratok integrálása a Rózsák terére javasolt föld alatti parkoló esetében, a köztér tájképének átalakítása – az alternatív (beleértve a fogyatékkal élő személyeknek is) és a motorizált közlekedés számára fenntartott folyosók, a tömegközlekedés (beleértve a tömegközlekedési megállóhelyeket is), a köztér és a zöldövezetek stb.

A zsűri fenntartja a jogot, hogy bizonyos díjakat ne osszon ki, ha ezt indokoltnak véli, a benyújtott művek értékétől (minőségétől) függően.

11. Egyéb információk:

A pályázati dokumentáció, beleértve a pályázat tematikáját, a pályázat szabályzatát és a megoldásjavaslatok alátámasztására a Szervező által rendelkezésre bocsátott dokumentumokat, megtalálható Marosvásárhely megyei jogú város www.tirgumures.ro honlapján és a SICAP-on.

2018 – Barangolás hazai tájakon

Tusnádfürdő
2018.07.01–15.

Szállás + reggeli

Hotel O3zone 4* 310 lej / 2 fő / 1 éjszaka reggelivel

Hotel Tusnad 2* 180 lej / 2 fő / 1 éjszaka reggelivel

Gyógykúracsomagok:

- 780 lej / fő / 6 éj szállás kétágyas szobában, Hotel Tusnad, 6 reggeli, 5 napos kezelés
- 1020 lej / fő / 6 éj szállás kétágyas szobában, Hotel Tusnad, 6 reggeli, 6 vacsora, 5 napos kezelés
- 1620 lej / fő / 12 éj szállás kétágyas szobában, Hotel Tusnad, 12 reggeli, 10 napos kezelés
- 2100 lej / fő / 12 éj szállás kétágyas szobában, Hotel Tusnad, 12 reggeli, 12 vacsora, 10 napos kezelés

Wellnesscsomagok:

- 650 lej / fő / O3zone SPA Delight csomag: 3 éj szállás kétágyas szobában, félpanzió, 1 x 30 perces relaxálómasszázs, medene, jacuzzi, szaunahasználat
- 1070 lej / fő / Wellness & Spa Escape csomag: 5 éj szállás kétágyas szobában, félpanzió, 1 x 30 perces relaxálómasszázs, medene, jacuzzi, szaunahasználat, belépő a Wellness Tusnad komplexumba vagy a Tusnádfürdő kalandparkba

Információk / foglalás irodánkban:
FAMILY HOLIDAY UTÁZÁSI IRODA
Marosvásárhely, Tusnád utca 1/8.
Tel/fax: 0365.449.833
Mobil: 0749.922.887
E-mail: office@family-holiday.ro
Web: www.family-holiday.ro

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés –
Növényvédelmi kezelésekISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001AZ ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;
e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

MAROSVÁSÁRHELY • TÂRGU MUREŞ
JULY 5-8 **vibe**

SIGMA
JAX JONES
WELLHELLO

BEACH VOLLEY FASHION CORNER

DUB PISTOLS SOUND UK SYSTEM
MARGARET ISLAND • FREESTYLERS SOUND UK SYSTEM
ESTI KORNÉL • BYEALEX ÉS A SLEPP

YOGA LABYRINTH STRAND

AND MANY MORE

MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel JÚLIUSRA ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365/882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között, valamint szombaton 8-13 óra között.

Várjuk Önöket!

therezia

